

Jenot (*Nyctereutes Procyonoides*)

Ze względu na ekspansję tego gatunku, staje się on coraz częściej spotykanym zwierzęciem naszych łowisk.

I. Występowanie i siedlisko

Jego rodzinnymi stronami są: wschodnia Syberia, Chiny Japonia oraz północny Wietnam. Do Europy trafił przez hodowców z byłego ZSRR, gdzie pozyskiwano z niego futro. Jak to zwykle bywa, z ferm uciekły pewne osobniki i rozpoczęły marsz na zachód. Jego wędrówka zaprowadziła zasięg populacji do Niemiec, a nawet Francji oraz Austrii, na północy opanował już cały półwysep skandynawski, na południu osiągnął rejon Węgier. Jenot należy do eurybiontów (zwierząt o bardzo dużej zdolności adaptacyjnej do warunków). Spotkać go można zarówno na terenach leśnych, polnych, podmokłych, jak i suchych. Występuje wszędzie, nawet wysokość 3000 metrów nie jest mu straszna. Często gatunek ten zbliża się do człowieka żerując na odpadach wysypiskowych oraz w przydomowych śmietnikach.

II. Charakterystyka ogólna

Jenot należy do rodziny psowatych. Jego wygląd można przyrównać do krzyżówki (hipotetycznej) lisa, borsuka oraz szopa. Wielkością jest zbliżony do lisa, ubarwieniem do szopa, z borsuka ma natomiast sposób stąpania oraz wygląd zimowej sukni. Głowę ma krótką, uszy odstają w charakterystyczny sposób - niczym u szopa - są jednak mniejsze i bardziej zaokrąglone. Jest nieco mniejszy od lisa. Tulów ma barwę szarą z brązową stroną brzuszną. Zimowa suknia jest długa i puchata. Poruszający

się w sukni zimowej jenot przypomina wyglądem sunący puchaty dywan. Jenot zmienia suknię dwa razy do roku, pierwszy raz w okolicach maja, drugi zaś w okolicach października. Dorosły osobnik osiąga wagę 6 kilogramów a w okresie wczesnojesiennym potrafi nawet osiągać 13 kg.

III. Odżywianie

Jenot jest zwierzęciem odżywiającym się niemal wszystkim. W zależności od miejsca występowania żeruje na owadach, małych gryzoniach, płazach, ptasich jajach oraz ptakach. Potrafi łowić ryby nad strumieniami lub w okolicach jezior (wyrzucając je z wody za pomocą łap). Nie gardzi mięczakami, a czasem nawet nurkuje aby je zdobyć. W okolicach nadmorskich chętnie zjada ryby wyrzucone na brzeg, zjada również padlinę. Pokarm roślinny także nie jest mu obcy. Chętnie pożywia się: korzonkami, owocami, orzechami i nasionami. W okresie zimowym, kiedy znacznie zmniejsza się baza żerowa, często nawiedza ludzkie domostwa w poszukiwaniu odpadków.

IV. Rozmnażanie i rozwój

Na podstawie obecnych badań, zakłada się iż jenoty są monogamistami tworzącymi co roku pary. Jednak odkryto wiele przypadków poligamii wśród jenotów, co może świadczyć o ich świetnym przystosowaniu do warunków na danym terenie. W czasie rui samicy towarzyszą trzy lub cztery samce, które prowadzą między sobą grę polegającą na udowodnieniu rywalom, który z nich jest najbardziej godzien samicy. Do walk między nimi dochodzi sporadycznie. Okres godowy przypada na miesiące zimowe, jak styczeń, luty. Jenoty są dobrymi rodzicami, gdyż łączą się w pary przed kopulacją i pozostają w nich aż do czasu aż ich potomstwo się usamodzielni. Ciąża trwa około 60 dni i na świat przychodzi od 5 do 7 młodych (rekord padł w Wietnamie, gdzie na świat przyszło jednorazowo 19 młodych). Młode jenoty otwierają oczy dopiero po 8-10 dniach. Wygląd osobników dorosłych pojawia się u nich około 80 dnia życia. Płciowo, dojrzewają w wieku około roku.

V. Zachowanie

Aktywność jenotów zależy od pory roku oraz zasobności terenu w pokarm. Żerują zazwyczaj wieczorem i w nocy. W okresie letnim i wczesnojesiennym wykazują aktywność całodobową. Jenoty żyją przeważnie w parach lub grupach rodzinnych i są ze sobą silnie związane (śpiąc pozostają zawsze w kontakcie fizycznym z pozostałymi członkami grupy). Najlepszym zmysłem jenota jest jego węch, to za pomocą nosa poszukuje pokarmu oraz go identyfikuje. Jak na psowate jego wzrok jest dość słaby, jednak bez większego problemu zoczy z kilkuset metrów myśliwego wykonującego dosyć gwałtowny ruch. Generalnie sposób zdobywania pokarmu zalicza te zwierzęta do zbieraczy i konsumentów okazjonalnych. Na zimę większość z jenotów zapada w sen zimowy, z którego budzi się aby odbyć gody (przed zapadnięciem w sen osiąga też

największą masę). Zdarzają się dość często przypadki, że jenot nie zgromadził wystarczającej masy aby przespać zimę i budzi się w środku rozpoczynając żerowanie. W niektórych miejscach występowania, jenoty nie zapadają w sen zimowy wcale. W wielu regionach populacja jenota bardzo się zagęszcza ponieważ na małym terenie może zamieszkiwać dużo rodzin bez wzajemnych konfliktów - świadczy to iż jenoty nie są terytorialistami.

VI. Ekologia gatunku

Poza lisem oraz dużymi drapieżnikami skrzydłatymi jak bielik oraz puchacz, jenoty nie posiadają zbyt dużej presji drapieżników. Stanowią istotną rolę dla ekosystemu eliminując wiele gryzoni, szkodników oraz owadów. Fakt, iż ich baza żerowa nie jest wybiórcza, powoduje, że nie zagrażają pojedynczym populacjom. Jenot jest konkurentem troficznym dla lisa oraz borsuka. Są odporne na wiele pasożytów, przez co stan ich populacji sukcesywnie się zwiększa. Są niestety też przenosicielami groźnych chorób jak wścieklizna czy tasiemiec bąblowcowy.

VII. Słowniczek

Bokobrody – inaczej szarawary, specyficzny układ włosów na boku.

Cieczka – czas godów jenota.

Pies – samiec jenota.

Suka – samica jenota.